

Higiena i epidemiologia - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Higiena i epidemiologia
Kod przedmiotu	12.0-WL-LEK-HiE
Wydział	Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu
Kierunek	Lekarski
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie sześcioletnie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	6
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- prof. dr hab. n. med. Jerzy T. Marcinkowski - dr Aneta Klimberg

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	15	1	Zaliczenie na ocenę
Laboratorium	20	1,33	20	1,33	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

1. Poznanie czynników warunkujących zdrowie oraz znaczenia czynników chorobotwórczych (fizycznych, chemicznych i biologicznych) w środowisku.
2. Rozeznanie w możliwościach pomiarów zagrożeń zawodowych, jak i sposobów ochrony przed nimi (profilaktyka techniczna i medyczna). Znajomość prozdrowotnego stylu życia (w tym pracy oraz nauki).
3. Poznanie zasad profilaktyki i profilaktycznej opieki zdrowotnej w różnych okresach życia, jak i istoty promocji zdrowia. Znaczenie promocji zdrowia i profilaktyki chorób w aspekcie medycznym i środowiskowym.
4. Epidemiologia chorób infekcyjnych i cywilizacyjnych – Świat a Polska.
5. Wskaźniki demograficzne i ich znaczenie w medycynie i profilaktyce.
6. Zasady żywieniowe, niedobory żywienia, znaczenie diety dla zdrowia.

Wymagania wstępne

Znajomość anatomii, fizjologii i patofizjologii.

Zakres tematyczny

- Wprowadzenie do higieny (definicja zdrowia wg WHO, charakter interdyscyplinarny higieny jako dyscypliny naukowej z zakresu nauk medycznych).
- Promocja zdrowia. Higiena psychiczna.
- Profilaktyka uzależnień XXI w.
- Uwarunkowania stanu zdrowia. Problemy zdrowotne populacji.
- Higiena żywności i żywienia.
- Znaczenie chorobotwórcze czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku.
- Zaburzenia stanu zdrowia związane z jakością środowiska i czynnikami społeczno-ekonomicznymi. Środowiskowe uwarunkowania zdrowia.
- Higiena środowiska człowieka (pojęcie ekologii, elementy środowiska naturalnego).
- Środowisko pracy - czynniki szkodliwe i uciążliwe.
- Podstawy higieny pracy. Ergonomia.
- Choroby zawodowe i parazawodowe i ich profilaktyka.
- Zagrożenia zdrowia na stanowiskach pracy - ryzyko zawodowe.
- Problemy higieniczno-sanitarne w placówkach opieki zdrowotnej.
- Higiena pomieszczeń służby zdrowia (gabinety lekarskie, zabiegowe, sale operacyjne).
- Zjawiska demograficzne - demografia lekarska.
- Mierniki stanu zdrowia (pozytywne i negatywne).
- Medycyna profilaktyczna w różnych okresach życia.
- Struktura i zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Podstawowe typy zjawisk epidemiologicznych i metody ich badania.
- Medycyna oparta na dowodach.
- Epidemiologia chorób niezakaźnych i zakaźnych.
- Epidemie, endemie, pandemie.

- Dochodzenie i nadzór epidemiologiczny.

Metody kształcenia

Zajęcia prowadzone w formie wykładów i laboratoriów przy pomocy dyskusji, prezentacji multimedialnych, aktywności na laboratoriach (m.in. wypełnianie protokołów).

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
zna i rozumie uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób;	• E.W01	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
potrafi interpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności, oceniać sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w w RP i na świecie;	• G.U03 • G.U04	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
potrafi działać w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych;	• G.U08	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
potrafi udzielać porady w kwestii przestrzegania zaleceń terapeutycznych i prozdrowotnego trybu życia;	• D.U09	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo-skutkowej;	• G.W02	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych	• G.W18	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;	• C.W33	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie zasady prowadzenia badań naukowych, obserwacyjnych i doświadczalnych oraz badań in vitro służących rozwojowi medycyny;	• B.W29	• dyskusja • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów człowieka;	• E.W23	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
potrafi opisać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać problemy zdrowotne populacji;	• G.U01	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
potrafi zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;	• G.U02	• odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
potrafi planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;	• E.U16	• dyskusja • kolokwium • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
potrafi oceniać zagrożenia środowiskowe oraz posługuje się podstawowymi metodami pozwalającymi na wykrycie obecności czynników szkodliwych (biologicznych i chemicznych) w biosferze;	• C.U06	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie wpływ abiotycznych i biotycznych (wirusy, bakterie) czynników środowiska na organizm człowieka i populację ludzi oraz drogi ich wnikania do organizmu człowieka; zna i rozumie konsekwencje narażenia organizmu człowieka na różne czynniki chemiczne i biologiczne oraz zasady profilaktyki;	• C.W14 • C.W15	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
potrafi dostrzegać oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych i właściwie na nie reagować;	• D.U02	• dyskusja • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego;	• G.W03	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
zna i rozumie zasady promocji zdrowia, jej zadania oraz główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia;	• D.W14	• dyskusja • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie aktualny stan wiedzy na temat społecznego wymiaru zdrowia i choroby, wpływu środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych na stan zdrowia oraz społeczno-kulturowych różnic i roli stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;	• D.W01	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium
zna i rozumie metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, różne systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych	• G.W01	• dyskusja • odpowiedź ustna • sprawdzian	• Wykład • Laboratorium

Warunki zaliczenia

Wykład – zaliczenie przeprowadzone w formie ustnej, z zastrzeżeniem możliwości wprowadzenia zmian w przypadku konieczności przejścia na egzaminowanie zdalne w czasie regulaminowym, przed rozpoczęciem sesji w oparciu o regulamin zdalnego egzaminowania.

Laboratorium – zaliczenie przeprowadzone w formie ustnej; warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich zajęć, przewidzianych do realizacji w ramach programu. Ocenie podlegają: odpowiedzi ustne i pisemne (protokoły zaliczeniowe, prezentacje multimedialne).

Nieobecności - W przypadkach nieobecności, Student powinien uzupełnić braki w terminie uzgodnionym z prowadzącym zajęcia. Dopuszcza się dwie usprawiedliwione nieobecności.

Pozostałe warunki zaliczenia, nie wymienione w tym punkcie określa Regulamin Studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim <https://www.uz.zgora.pl/index.php?regulamin-studiow>

Ocena końcowa – to średnia arytmetyczna wszystkich form przewidzianych do realizacji przedmiotu. Wyniki średniej arytmetycznej ustala się zgodnie z zasadą: średnia 3,25 stanowi ocenę końcową 3,5; średnia 3,75 stanowi ocenę końcową 4,0; średnia 4,25 stanowi ocenę końcową 4,5; średnia 4,75 stanowi ocenę końcową 5,0.

Literatura podstawowa

1. Marcinkowski JT, Konopielko Z (red). Przewodnik po rozległych obszarach higieny i epidemiologii. Kompendium. Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2021.
2. Marcinkowski JT (red). Higiena, profilaktyka i organizacja w zawodach medycznych. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.
3. Jędrzychowski W. Podstawy Epidemiologii. Wyd. Collegium Medicum UJ, Kraków 2002.

Literatura uzupełniająca

1. Marcinkowski JT, Konopielko Z, Wiśniewska PM (red). Tatuże - Gdy ciało staje się tłem. Silva Rerum, Poznań 2021.
2. Jethon Z (red). Medycyna zapobiegawcza i środowiskowa. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2000.
3. Czasopisma dostępne w Bibliotece Uniwersyteckiej UZ, cyfrowe bazy danych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu; <http://www.bu.uz.zgora.pl/>

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. n. med. Magdalena Gibas-Dorna, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 16-09-2021 11:00)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ